

Jutarnji list, 9. ožujka 2002.

Intervju: Peter Semneby, voditelj misije Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) u Hrvatskoj

Još uvijek nije došlo vrijeme za zaključenje misije u Hrvatskoj

Nadam se da rad na Ustavnom Zakonu o pravima manjina neće početi ispočetka, već da će se u obzir uzeti mnoga rješenja iz povučenog nacрта

Razgovarala Sanja Despot

Iz bogate karijere švedskog diplomate Petera Semnebyja hrvatski dužnosnici vole naglasiti upravo zadnji dio – Semneby je u Hrvatsku došao u siječnju nakon uspješno zaključene misije OESS-a u Latviji. Ta je zemlja do kraja prošle godine imala promatrače, iako je već dugo službeni kandidat za članstvo u EU.

- **Hocete li i u Hrvatskoj vi zaključiti misiju?**

Sada nije pravo vrijeme za razgovor o zaključenju misije, s obzirom na to da sam ja još na početku, a OESS ovdje ima mnogo zadataka. Kada riješimo preostala pitanja misiju ćemo zaključiti, jer su sve misije OESS-a po svojoj prirodi privremene.

Više lokalnog osoblja

- **Tijekom zadnje rasprave o produžetku mandata u Becu hrvatska je vlada od OESS-a tražila da se više koncentrira na konkretne projekte, te da u misiju uključi više domaćeg osoblja?**

Kada se govori o konkretnim projektima, mora se imati na umu da oni traže financiranje. Moc OESS-a ocituje se na mnogim područjima, ali financijska strana ne spada u njih. Naša je snaga u vrlo opsežnom politickom mandatu, te poznavanju stanja u zemlji. Što se tiče sastava naše misije, mi prolazimo kroz prijelazno razdoblje, promjene prouzroćene smanjenjem budžeta. Cijela organizacija upravo prolazi rezove. Iako neće biti dramatičnih promjena u strukturi, tijekom godine smanjit ćemo brojnost, te uključiti više lokalnog osoblja.

- **Koji su glavni još neriješeni problemi?**

Pitanje povratka izbjeglica i dalje je najveći razlog naše zabrinutosti. Na nacionalnoj razini postoje dobre namjere, ali problemi su na lokalnoj razini, u općinama gdje su još svježija sjećanja iz rata. Važno je uspostaviti mehanizme za obnovu, povratak imovine, kao i pronaci rješenje za teški problem stanarskih prava. Vlada neke stvari jest napravila, akcijski plan za povrat imovine do kraja ove godine pokazuje da je to pitanje visoko na

njezinoj agendi. Ali postojeće zakonske odredbe su komplicirane, a sudovi nisu uvijek dostupni ljudima koji im se žele obratiti radi povrata imovine. Oko stanarskih prava nije bilo većih pomaka. Nadam se da ćemo moći nastaviti dijalog s Vladom kako bismo osigurali da oni koji su protjerani iz stanova dobiju adekvatnu odštetu, bez obzira na to je li riječ o područjima od posebne državne skrbi ili o drugim dijelovima zemlje. Posebno ako se te osobe namjeravaju vratiti u Hrvatsku.

- **Stajalište OESS-a po pitanju povrata stanarskih prava, odnosno nužnosti placanja odštete bivšim korisnicima tog instituta nije se, dakle, nimalo promijenilo?**

Ne.

Konsenzusom do zakona

- **Baratate li još uvijek i istim brojem od 50 tisuća obitelji kojima bi to pravo trebalo biti priznato, kao što je to u zadnjem izvješću konstatirao Bernard Poncet?**

Ne želim ulaziti u debatu o brojevima. Trebamo iznaci rješenje bez obzira na brojeve.

- **Visoki povjerenik za pitanje manjina Rolf Ekeus razgovarao je s hrvatskim dužnosnicima o problemima oko donošenja Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.**

Vladi je ponudio suradnju kako bi se što skorije formulirao taj zakon. Za žaljenje je to što je donošenje zakona već nekoliko puta odgađano, te što je zadnji nacrt, koji je uključio i prijedlog Venecijanske komisije, povučen prije nego što je stigao u Sabor. Rad sada ne bi trebao početi ispočetka, već bi trebao uzeti u obzir mnoga rješenja iz već povučenog prijedloga. Nadam se da će se uključivanjem svih zainteresiranih strana od samog početka moći postići konsenzus o tom zakonu koji je fundamentalno važan i predstavlja obvezu koju je Hrvatska preuzela kako bi ušla u Vijeće Europe.

Ne brinem se zbog rasprava u koaliciji

- **Dijeli li međunarodna zajednica zabrinutost zbog dosad najveće krize koalicijske Vlade u Hrvatskoj? Je li ona opasna za stabilnost u regiji?**

- Ne bih donosio dalekosežne zaključke iz diskusija koje se vode u Vladi. One su prirodne u koalicijskim vladama. Mislim da Hrvatska ima funkcionirajući demokratski politički sistem i ne brinem se o rezultatima tih rasprava.

Spoznaje važne za EU

- **Koji su vam glavni zadaci?**

- U razdoblju pred nama intenzivirati ćemo dijalog s Vladom jer su pitanja kojima se mi bavimo dodatno dobila na značenju potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju s EU. Glavnina pitanja iz našeg mandata spominju se kao prioriteta i u sklopu dijaloga s EU. Naše spoznaje bit će važne ne samo Vladi, već i Uniji.